

Omnibusonderzoek 2007

ZELFREDZAAMHEID

auteur: Alice Visser

Inhoud

SAMENVATTING	4
INLEIDING	5
ZELFREDZAAMHEID	6
IN WELKE MATE VOELT U ZICH, ALS GEVOLG VAN EEN LANGDURIGE ZIEKTE ETC. BELEMMERD IN UW DAGELIJKSE BEZIGHEDEN EN VRIJE TIJD?	6
IN WELKE SITUATIE ERVAART U BEPERKINGEN?	7
MAAKT U GEBRUIK VAN DIENSTEN EN VOORZIENINGEN?	7
BIJLAGE 1. RESPONS OMNIBUS 2007	9
BIJLAGE 2. VRAGENLIJST	10

Samenvatting

- 14% van de Alkmaarders vanaf 18 jaar voelt zich, als gevolg van langdurige ziekte etc., *licht* (10%) of *sterk* (4%) belemmerd in hun dagelijks functioneren.
- Het aantal dat zich *sterk* belemmerd voelt in het dagelijks functioneren komt neer op zo'n 3.000 Alkmaarders vanaf 18 jaar.
- Ten opzichte van de andere terreinen, levert het zelfstandig voeren van de huishouding de grootste problemen op (62%).
- De voorzieningen waarvan het meest gebruik wordt gemaakt is hulp bij de huishouding door de thuiszorg en de OV-taxi via het WMO.
- Hulp bij het huishouden is bovendien de voorziening waarvan het vaakst wordt gezegd dat men er weliswaar *geen* gebruik van maakt maar dat men die *wel* nodig heeft.
- De rangorde in het gebruik van diverse voorzieningen ziet er als volgt uit:
  1. hulp bij de huishouding door thuiszorg (22%)
  2. OV-taxi via WMO (21%)
  3. Aanpassingen in de woning (19%)
  4. voorzieningen voor gehandicapten via WMO (17%)
  5. verpleging of verzorging door thuiszorg (12%)
  6. maaltijden aan huis (2%).

Commentaar van de sector Sociale zaken en Werkgelegenheid (steller: Jim Lighart):

De resultaten van het onderzoek naar de zelfredzaamheid worden betrokken bij de kostenprognose Wmo. Uit de resultaten komt naar voren dat 15% van de mensen die beperkingen ervaren in hun dagelijks functioneren, geen hulp bij de huishouding hebben maar vinden dat ze die wel nodig hebben. Met het oog op het tegengaan van het niet gebruiken van gemeentelijke voorzieningen, zal aan dat laatste aandacht geschonken dienen te worden. De sector SoZaWe zal dit samen met de sector MO verder uitzetten.

Inleiding

Algemeen

In opdracht van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling zijn in het omnibusonderzoek van 2007 enkele vragen opgenomen over het onderwerp zelfredzaamheid.

Vraagstelling

Gevraagd wordt of men zich, als gevolg van een langdurige ziekte, aandoening of handicap, belemmerd voelt in de dagelijkse bezigheden of vrije tijd. Aan degenen bij wie dat het geval is gevraagd in welke situaties men zich beperkt voelt en of men gebruik maakt van de daarvoor bestemde diensten en voorzieningen.

Opzet en werkwijze van het onderzoek

Voor de Alkmaarse versie van het omnibusonderzoek is een steekproef getrokken van 400 personen van 18 jaar en ouder per wijk. Hierdoor kunnen per wijk representatieve uitspraken worden gedaan. De enquêtes zijn door enquêteurs bij de mensen thuis gebracht en opgehaald. De respondenten ontvingen van tevoren een brief van B&W waarin de enquête werd aangekondigd. In de overige gemeenten zijn de enquêtes aan de respondenten verstuurd en daarna opgehaald door enquêteurs. Het veldwerk voor het omnibusonderzoek 2007 heeft plaatsgevonden in april 2007. Zie voor de respons op het onderzoek bijlage 1.

Wegen

Door de resultaten van het omnibusonderzoek te wegen met een weegfactor naar geslacht, leeftijd en wijk, zijn de verhoudingen tussen een aantal subpopulaties in de respons (aandeel mannen en vrouwen, aandeel van de verschillende leeftijdscategorieën en aandelen inwoners in de verschillende wijken) in de respons gelijkgemaakt aan die in de werkelijke bevolking.

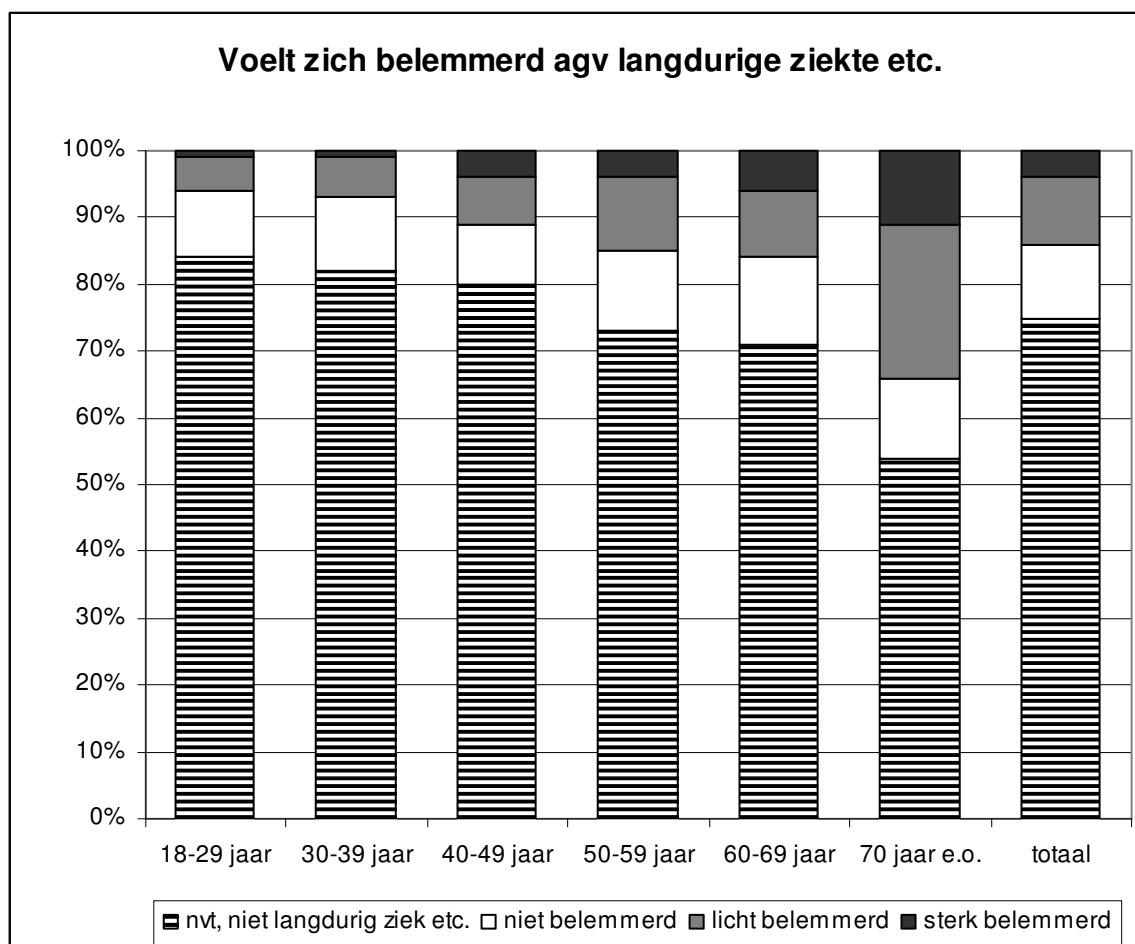
Zelfredzaamheid

In welke mate voelt u zich, als gevolg van een langdurige ziekte etc. belemmerd in uw dagelijkse bezigheden en vrije tijd?

Voor driekwart van de inwoners van Alkmaar van 18 jaar en ouder is de vraag niet van toepassing, omdat men niet langdurig ziek of gehandicapt is. Elf procent is dat wel, maar voelt zich daardoor niet belemmerd in het dagelijks functioneren. De rest (14%) voelt zich *licht* (10%) of *sterk* (4%) belemmerd. Het aantal inwoners vanaf 18 jaar dat zich sterk belemmerd voelt in hun dagelijks functioneren komt neer op zo'n 3.000 personen.

Voelt u zich belemmerd door langdurige ziekte, handicap etc.?

	aantal	%
n.v.t., ik ben niet langdurig ziek, gehandicapt etc.	1699	75%
niet belemmerd	250	11%
licht belemmerd	215	10%
sterk belemmerd	92	4%
Totaal	2256	100%

Leeftijd

Het ligt voor de hand dat, naarmate men ouder is, men vaker zegt zich *sterk* belemmerd te voelen in het dagelijks functioneren. In de leeftijdscategorie 18-29 jaar is dat 1%, in de categorie 30-39 jaar eveneens 1%, in de categorie 40-49 jaar 4%, in de categorie 50-59 jaar eveneens 4%, in de

categorie 60-69 jaar 6% en in de categorie van 70 jaar en ouder 11%. Ook het zich *licht* belemmerd voelen in het dagelijks functioneren neemt toe: van 5% in de leeftijdscategorie 18-29 jaar tot 23% in de leeftijdscategorie van 70 jaar en ouder. Het zich *niet* belemmerd voelen als gevolg van langdurige ziekte, handicap etc. komt in elke leeftijdscategorie in ongeveer gelijke mate voor.

In welke situatie ervaart u beperkingen?

Aan degenen die zich (licht of sterk) belemmerd voelen, is gevraagd in welke situaties men beperkingen ervaart.

In welke situatie ervaart u beperkingen?

	Ja		Nee		Totaal	
	aantal	%	aantal	%	Aantal	%
zelfstandig voeren huishouding	170	62%	105	38%	275	100%
ontmoeten van mensen	90	38%	146	62%	236	100%
verplaatsen met vervoermiddel	85	36%	152	64%	237	100%
verplaatsen in de woning	64	27%	170	73%	234	100%

Ten opzichte van de andere terreinen, levert het zelfstandig voeren van de huishouding de grootste problemen op (62%). Verder ervaart 38% beperkingen bij het ontmoeten van mensen, 36% bij het zich verplaatsen met een vervoermiddel en 27% bij het zich verplaatsen in de woning.

Leeftijd en geslacht

Er zijn geen verschillen naar leeftijd en geslacht.

Mate van belemmering

Het ligt voor de hand dat mensen die zich door langdurige ziekte etc., *sterk* belemmerd voelen in hun dagelijks functioneren, vaker zeggen dat zij beperkingen ervaren in bovengenoemde situaties.

Sociale contacten

In een ander deel van het omnibusonderzoek 2007, zijn ook enkele vragen gesteld over sociale contacten. Uit analyse blijkt dat degenen die beperkingen ervaren bij het ontmoeten van mensen, vaker dan gemiddeld zeggen dat zij te weinig contacten hebben of dat zij wel meer contacten zouden willen.

Maakt u gebruik van diensten en voorzieningen?

Er zijn verschillende diensten en voorzieningen waar mensen die beperkingen ervaren in hun dagelijks functioneren, gebruik van kunnen maken zoals thuiszorg, maaltijden aan huis, woningaanpassing, OV-taxi, rolstoel etc.

Maakt u gebruik van de volgende diensten en voorzieningen?

	ja		nee, wel nodig		nee, niet nodig		Totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
verpleging/verzorging van thuiszorg	33	12%	14	5%	222	83%	269	100%
hulp bij huishouding van thuiszorg	64	22%	42	15%	180	63%	286	100%
maaltijden aan huis	7	3%	9	4%	241	94%	257	100%
OV-taxi vanuit WMO	56	21%	21	8%	196	72%	273	100%
voorzieningen voor gehandicapten vanuit WMO	44	17%	18	7%	204	77%	266	100%
aanpassingen in de woning	51	19%	17	6%	204	75%	272	100%

De voorzieningen waarvan het meest gebruik wordt gemaakt is hulp bij de huishouding door de thuiszorg (22%) en de OV-taxi via het WMO (21%). Hulp bij het huishouden is bovendien de

voorziening waarvan het vaakst wordt gezegd dat men er weliswaar *geen* gebruik van maakt maar dat men die *wel* nodig heeft (15%).

Verder maakt 19% gebruik van aanpassingen in de woning, 17% van een rolstoel, scootmobiel, rolstoel etcetera, 12% van verpleging of verzorging door de thuiszorg en 2% van maaltijden aan huis. Van alle voorzieningen waarvan geen gebruik gemaakt wordt, is 'maaltijden aan huis' de voorziening waarvan het vaakst gezegd wordt dat men die ook niet nodig heeft.

Leeftijd

Het ligt voor de hand dat het vooral de ouderen zijn (vanaf 60 jaar) die gebruik maken van de bovengenoemde voorzieningen of deze nodig zeggen te hebben. Van voorzieningen door de thuiszorg wordt vooral gebruik gemaakt van ouderen vanaf 70 jaar.

Mate van belemmering

Ook ligt het voor de hand dat mensen die zich door langdurige ziekte etc., sterk belemmerd voelen in hun dagelijks functioneren, vaker zeggen dat zij gebruik maken van de diverse voorzieningen.

Bijlage 1. Respons Omnibus 2007

	respons in %
Wijk Zuid	82%
Wijk Oudorp	78%
Wijk Overdie	63%
Wijk West	76%
Wijk Huiswaard	81%
Wijk De Mare	78%
Wijk Daalmeer/Koedijk	87%
Wijk Centrum	64%
Gemeente Alkmaar	76%

Bijlage 2. Vragenlijst

1. In welke mate voelt u zich, als gevolg van een langdurige ziekte, aandoening of handicap belemmerd in uw dagelijkse bezigheden of vrije tijd?

- niet van toepassing (niet langdurig ziek, gehandicapt etc.) → *ga door naar volgende onderwerp*
- niet belemmerd → *ga door naar volgende onderwerp*
- licht belemmerd
- sterk belemmerd

2. Ervaart u beperkingen bij:

	ja	nee
het zelfstandig voeren van uw huishouding?	☐	☐
het zich verplaatsen in en om de woning?	☐	☐
het zich verplaatsen met een vervoermiddel?	☐	☐
het ontmoeten van mensen?	☐	☐

3. Maakt u gebruik van de volgende diensten en voorzieningen?

	ja	nee, maar ik heb het wel nodig	nee, niet nodig
verpleging of verzorging door de thuiszorg	☐	☐	☐
hulp bij de huishouding door de thuiszorg	☐	☐	☐
maaltijden aan huis	☐	☐	☐
OV-taxi en/of servicebus betaald vanuit WMO (voorheen WVG))	☐	☐	☐
voorzieningen voor gehandicapten zoals bijvoorbeeld rolstoel, scootmobiel, aangepaste fiets, til-lift etc. betaald vanuit WMO (voorheen WVG))	☐	☐	☐
aanpassingen in uw woning	☐	☐	☐